



Rehberlik Gazetesi

OCAK 2022 SAYI:5

Halitpaşa İlk ve Ortaokulu



Bu sayıda:

Çocuklara Sınır Koyma	2-3
Meslek Seçimi	4-5
Bi' Kitap / Bi' Film	6
Bi' Not	7
Özel Eğitim / Otizm	8-9
Özel Eğitim / Otizm	10-11
Bi' Meslek	12-13

ÇOCUKLARA SINIR KOYMA

Bireyler gibi çocukların da kendilerine has yapıları vardır. Bazı çocuklar kuralların olduğu bir ortamı tercih ederken bazı çocuklar daha özgür hareket edebileceği ortamı tercih edebilirler. Bu bireysel farklılıklara rağmen çocuklar "sınırlandırılmaya" da ihtiyaç duyarlar. Ebeveynlerin çocuğun bu gereksinimini bilerek hareket etmesi, çocuğu karşısında kararlı ve net bir tutum sergileyebilmesi önemlidir.

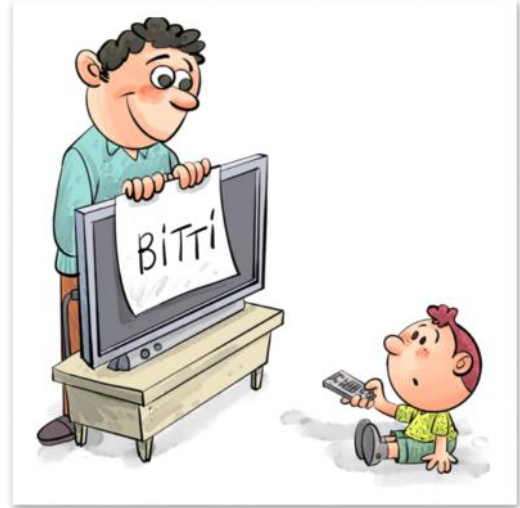
Sonuç olarak; sınır koyma çocuklara önemli bir öğrenme fırsatı tanır. Sınırların olmadığı bir ortamda yetişen çocuklar, kabuklarından çıkıp dünyaya açıldıklarında çatışma, reddedilme ve olumsuz tepkilerle karşılaşılır.

MESLEK SEÇİMİ

Meslek, kişinin belli bir eğitimle edindiği ve geçimini sağlamak için sürdürdüğü etkinlikler bütünüdür.

Meslek seçimi, bireyin kendisine uygun gördüğü mesleği diğerlerinden ayırarak tercih ettiği mesleğe girmek için çaba göstermesi olarak tanımlanır. Bireyin seçme özgürlüğünü doğru tercihler yapabilme doğrultusunda kullanabilmesi için, neyi niçin istediğini, ne gibi be-densel, zihinsel ve ekonomik olanaklara sahip olduğunu bilmesi yani kendini tanıması gerekir.

Ayrıca mesleklerin de özelliklerini bilmek gerekmektedir. Örneğin; mesleğin gerektirdiği işler nelerdir, çalışma koşulları nelerdir, çalışanlarda aranan nitelikler nelerdir, mesleğe hazırlanma ve mesleğe giriş süreci nasıl olmalıdır gibi sorular mutlaka meslek seçiminden önce araştırılmalıdır.



REHBERLİK SERVİSİ

Bi' Meslek

Meslekleri tanıma köşemizde, Hukuk alanı bölümlerini tanıtacağız. Avukat, hakim, savcı, zabıt katipliği, infaz koruma memurluğu mesleklerini açıkladık. Hukuk alanı mesleklerine ilgi duyanlar bu meslek gruplarını tanımalılar. Sayfa 12'de



Bizi web'den ve sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilirsiniz:

@halitpasa_ilkortaokulu

<https://halitpasa.meb.k12.tr/>

Yusufeli Halitpaşa

PDR

ÇOCUKLARA SINIR (KURAL) KOYMA



Sınır (Kural) Nedir ve Neden Gereklidir?

Sınır koyma; bireyin kendi varlığını diğerlerinininkinden ayırt etmeyi, haklarının nerede başlayıp bittiğini anlamayı sağlar.

Çocuğunuzun kendisinin ve diğerlerinin sınırlarını ve haklarını fark etmesini istiyorsanız, bazı isteklerine hayır diyebilmeli ve uyması gereken kuralları öğretmelisiniz. Çocuğa sıcak, güvenli bir yuva ortamı sunmak; paylaşmak, başkalarına saygı göstermek gibi yaşamın çeşitli kurallarını öğretmek ve sağlıklı bir özgüven geliştirmesi için yardımcı olmak anne-babaların en önemli sorumlulukları arasında yer alır. Çocuğa çeşitli kuralların öğretilmesinde ise, doğru şeyleri yapmaya teşvik etmek kadar, bazı şeyleri yapmasına engel olmak da önem taşır.

Çocuklara Nasıl Sınır Konur?

Öncelikle çocuklara sınır koyarken gelişim düzeyine ve yaşına uygun kurallar koymaya özen göstermelisiniz. Onların uymakta çok fazla zorlanacakları ve çok detaylı kurallar koymayın. Ayrıca ailelerin çocukları kurallara boğmamaları gerektiğinin de altını çizmek gerekiyor. Sınır koymak çocukların her adımını kurallara göre atması anlamına gelmez. Elbette sınırlar olmalı ancak çocuğunuzun tüm günü kurallar ile belirlenmemeli! Bu ince çizgiye dikkat ederek aşağıdaki adımları takip edebilir ve çocuklarınıza sınır koyabilirsiniz.

- **Kurallar çocuklara anlayabilecekleri bir dille çok açık ve çok net bir şekilde söylenmelidir.** Sadece “oyuncaklarını topla” demek çocuklar için yeterli olmayabilir. Çünkü ne zaman toplamaları gerektiğini bilemeyebilirler. Bunun yerine “oyunun bittiğinde oyuncaklarını toplamalısın” demek çocuklar için daha açıklayıcı ve daha net olur.
- **Kuralları çocuklara açıkça söylemek yeterli değildir. Aynı zamanda kurallara nasıl uymaları gerektiği de gösterilmeli!** Örneğin oyuncakların toplanması isteniyorsa bu kural söylendikten sonra oyuncakların nasıl toplanması gerektiği de tek tek sepete konarak gösterilmelidir. Hatta eğlenceli olması için oyuncakları renklerine göre sepete yan yana koyabileceğini de söyleyebilirsiniz.
- **Kurala neden uyulması gerektiğini de açıklamalısınız.** Sadece talimat vererek kenara çekilmeniz çocukların kuralları kabul etmesini zorlaştırır. Örneğin “oyuncaklarını toplamanı istiyorum çünkü yeniden oynamak istediğinde hemen bulabilirsin” ya da “oyuncakları toplamanı istiyorum çünkü evimize gelen biri oyuncuğa takılıp düşebilir” gibi açıklayıcı olmalısınız. Bu sayede çocuklar kuralların her birinin bir nedeninin olduğunu yavaş yavaş anlamaya başlar.
- **Kuralların pekiştirilmesi de büyük önem taşıyor.** Bu sayede çocuklara sınırları hatırlatmış olursunuz. Örneğin “oyuncaklarını topladın, eline sağlık. Artık yeniden oynamak istediğinde onları hemen bulacaksın” gibi sözler söylenebilir. Kuralların pekiştirilmesinin de önemli olduğunu unutmayın, çocuklar kuralları zamanla unutabilir ya da uymak istemeyebilir. Bu sayede nedenlerini de onlara hatırlatmış olursunuz.

Sürekli olarak ödüllendirme yöntemini tercih etmeyin. Çocuklar kurala her uyduğunda ona ödül vermeniz bu beklenti içerisine girmesine neden olur ve sınır koymak amacını ziyadesiyle aşar. Ona kurala uyduğunda teşekkür edebilirsiniz. Ancak her defasında ödül vermeniz doğru olmaz.

ÇOCUĞUNUZ KURALLARA UYMADIĞINDA NE YAPILMALI?

İşte en önemli konu da bu; peki, ya kurallara uymazlarsa? Şimdiden buna hazırlıklı olun çünkü çocuklar zaman zaman kurallara uymamayı deneyecek yani test edecek. Bu durumda neler yapmamanız gerektiğine göz atalım.

Oyuna Dönüştürme

Çocuğunuz için bu konuyu oyuna dönüştürebilirsiniz. Örneğin oyuncaklarını renklerine göre toplamasını isteyebilir ve rengi de siz seçebilirsiniz. Kırmızı dediğinizde hızla kırmızı oyuncakları, mavi dediğinizde mavi renkte olanları toplaması, çocuklar için bu aktiviteyi bir anda eğlenceli bir sürece dönüştürebilir. Bu ve benzeri oyuna dönüştürmeler kuralları daha kolay kabul etmesini sağlar.

Sonuçlarını Gösterme

Uygulayabileceğiniz bir diğer yöntem de sonuçları göstermektir. Örneğin oyuncaklardan birinin üzerine yanlışlıkla basın ve kırılsın. Sonrasında çocuğunuza “oyuncağımı istemeden kırdığım için özür dileirim, eğer toplanmış olsalardı böyle bir kaza yaşanmazdı” diyebilirsiniz.

Nedenini Öğrenme

Çocuğunuza neden kurala uymak istemediğini sorun. Eğer gerçekten bir ihtiyaçtan kaynaklı olarak kurala uymak istemiyorsa bu durumda kuralı esnetebilir ya da değiştirebilirsiniz. Örneğin sadece sabahları 10:00 ila 12:00 arasında TV izlemesine izin veriyorsunuz. Ancak çocuğunuz öğleden sonra da izlemek istiyor. Ona nedenini sorun. Sevdiği çizgi filmin o saatte olması gibi nedenlerle bu sınıra uymak istemiyorsa bu durumda TV izleme saatlerini değiştirebilirsiniz. Unutmayın, sınırlar sadece çocuklarınızın kendini güvende hissetmesi ve hayatı daha kolay keşfetmesi içindir. Çok katı olmanıza gerek yok. Kendi yatağında uyumak istememesinin nedeni odasına yansıyan bir gölge olabilir ve bu gölgeden korktuğu için kurala uymak istemeyebilir. Her zaman çocuğunuz ile iletişim kurun ve nedenlerini sorun.

Tehdit Etmeyin!

Çocuğunuza “oyuncaklarını toplamazsan çikolata yiyemezsin” gibi tehdit içerikli bir yaklaşım asla sergilemeyin. Aynı zamanda “bunu babana söyleyeceğim” gibi korkutma çabaları da son derece yanlıştır. Bu durum çocukların sınırları daha fazla zorlamasına neden olabilir.

Oyuncakları Siz Toplamayın!

Çocuğunuz kurala uymadığında onun yapması gerekeni asla siz yapmayın. Bu hata aileler tarafından çok sık yapılıyor. Genellikle anneler bir yandan söylenirken diğer yandan da çocukların yapması gerekeni kendileri yapıyor. Ancak bu da çocuklarda “kurallar o kadar da önemli değilmiş” algısı yaratabilir.

Cezalandırmayın!

Sınırlara uymaması durumunda odasına gönderme, en sevdiği oyuncakları bir süreliğine yasaklama gibi cezalandırma yönteminin de son derece yanlış olduğu uzmanlar tarafından sıklıkla dile getiriliyor. Çünkü bu yöntem de tabiri caizse “ters tepiyor”! Yani çocuklar sınırları daha fazla zorlamaya başlıyor.

Olumlu Davranışını Görün ve Takdir Edin!

Çocukların uydığı kuralları görüp olumlu davranışlarına odaklanmanız ve onları takdir etmeniz çok önemlidir. Takdir edilen davranışın tekrarlanma olasılığı yüksektir. Bu sebeple küçük sayılabilecek olumsuz davranışların görmezden gelinerek fark edilecek herhangi bir olumlu davranışın pekiştirilmesi takdir edilmesi çocuğun o davranışı daha sık yapmasını sağlayacaktır. Çocuğu takdir ederken onu neden takdir ettiğinizi, takdir edilen davranışın ne olduğunu muhakkak söyleyin.

Kaynak:

- <https://www.trtcocuk.net.tr/ebeveyn-akademisi/ebeveyn-olmak/cocuga-nasil-kural-koymali>
- <https://dogafenanaokulu.k12.tr/cocuguma-nasil-sinir-koyabilirim.html>
- <https://www.brightkidsanaokulu.com/cocuklara-sinir-koymak-ve-kurallar/>

MESLEK SEÇİMİ

Meslek, kişinin belli bir eğitimle edindiği ve geçimini sağlamak için sürdürdüğü etkinlikler bütünüdür.

Meslek seçimi, bireyin kendisine uygun gördüğü mesleği diğerlerinden ayırarak tercih ettiği mesleğe girmek için çaba göstermesi olarak tanımlanır. Bireyin seçme özgürlüğünü doğru tercihler yapabilme doğrultusunda kullanabilmesi için, neyi niçin istediğini, ne gibi bedensel, zihinsel ve ekonomik olanaklara sahip olduğunu bilmesi yani kendini tanıması gerekir. Aynı şekilde, sağlıklı bir seçim için mevcut seçenekleri, gerektirdiği nitelikler ve sağladıkları olanaklar açısından değerlendirmek de gereklidir. Meslek seçimi bir anda verilen kararlarla şekillenen bir süreç olmayıp tam tersine yıllar süren bir gelişim sürecinin sonunda oluşur. Meslek seçimi süreci, bireyin yetenekleri, ilgileri, mesleki değerleri ve kişisel özellikleri gibi çeşitli faktörlerden etkilenir.

MESLEKLER HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKENLER

* **Mesleğin Gerektirdiği Başlıca Faaliyetler:** Bütün gün, hafta ve ay boyunca yapılan tipik iş nedir? Bu işte çalışan insanların yapmak zorunda olduğu ne gibi faaliyetler var? Birinci derecede insanlar mı yoksa objeler mi meşgul olunmaktadır? Bireye getirdiği sorumluluklar vb.

* **Çalışma Ortamı ve Koşulları:** İş nasıl bir ortamda yürütülmektedir? Kapalı bir mekanda mı, açık havada, arazide vb. bir ortamda mı çalışıyoruz?

* **Çalışanlarda Aranılan Nitelikler:** Yaş, cinsiyet, boy, ağırlık, duyu organlarının hassaslığı gibi nitelikler yüzünden bir sınırlama ya da tercih durumu var mı? İş ne gibi yetenekler gerektiriyor.

* **Mesleğe Hazırlanma ve Giriş Nasıl Olmaktadır?:** Meslek nasıl bir eğitim gerektiriyor? Eğitimi veren kurumlar, eğitimin süresi, bu okullara giriş koşulları vb.

* **Meslekte İlerleme ve Kazanç Durumu:** Mesleğin başlangıçtaki statüsü nasıldır? İlerleme olanağı ne kadardır? Meslek ömür boyu sürecek nitelikte midir?

* **İş Bulma Olanağı ve Mesleğin Geleceği:** Mesleğe mensup insanların sayısı ve ülkemizde duyulan ihtiyaç nedir? Örneğin; günümüzde günün koşullarının gereği olarak bazı meslekler oldukça popüler. Bunlar bankacılık ve finans bilgisayar, tekstil ve endüstri mühendisliği, reklam, iletişim vb., sosyal bilimlerin öneminin artmasıyla beraber sosyoloji, psikoloji, hukuk vb. meslek alanları oldukça iyi durumda.

Mesleği tanımak için aşağıdaki işlemler yapılmalıdır;

- Bireysel özelliğimizin meslek özelliklerine uygun olup olmadığına bakılmalı.
- İlgi, yetenek, kişilik özelliklerimiz ve meslek değerlerimizi daha net bir şekilde anlayabilmek için rehberlik servisinden yardım alabilirsiniz.
- İlköğretim hayatından itibaren baskın özelliklerinizi belirlenmeli ve yatkın olunan meslek listeleri yapılmalıdır.
- Listesi çıkarılan mesleklerin özellikleri araştırılmalıdır. Meslek hangi ilgi, yetenek, zekâ, değer ve kişilik gerektirdiği konusunda araştırma yapılmalıdır.
- Seçilen mesleğe yönelik verilen eğitimler hangi üniversitelerde, ne kadar sürede verildiği ve hangi dersleri içerdiği konusunda bilgi alınmalıdır.
- Meslekte ilerleme olanakları, ilk girişte elde edilen kazanç ve iş bulma olanakları konusunda araştırma yapılmalıdır.
- Mesleki seçenekler ile ilgili riskleri, çalışma şartları, avantajları, dezavantajları, zorluk derecesi gibi bilgileri araştırma yapabilirsiniz.
- Mesleğin iş ortamı nasıl olduğu konusunda iş gezileri yapılmalıdır.
- Meslek seçimine dair çevrenizden gelen görüş ve önerilere açık olmalı, ailenizden, öğretmenlerinizden destek almalı fakat sonunda meslek seçim kararını bizzat kendiniz vermelisiniz.
- Meslek seçim kararını sadece ve sadece ilgileriniz, yetenekleriniz, kişilik özellikleriniz, mesleki değerlerinizle uyumluluk çerçevesinde şekillendirmeli, mutlu olacağınızı düşündüğünüz bir mesleği seçmelisiniz.

AİLELERE YÖNELİK

Meslek seçimi sürecinde çocuğunuza nasıl yardımcı olabilirsiniz?

- Her şeyden önce çocuğunuzu tanımaya çalışın.
- Çocuğun küçük yaştan itibaren ilgi duyduğu, zevk aldığı ve başarılı olduğu etkinlikleri saptayın, bunun yanı sıra ilgi duymadığı, hoşlanmadığı ve başaramadığı alanları belirleyin.
- Yaşamının her döneminde olduğu gibi, meslek seçimi sürecinde de yanında olup desteklediğinizi çocuğunuza hissettirin.
- Bu arada çocuğunuzu daha iyi tanıyabilmek ve ona daha iyi rehberlik edebilmek için okulla, öğretmen ve idarecilerle işbirliği yapın, okul sürecini izleyin.
- Bazı durumlarda anne-baba kendi gerçekleştiremedikleri idealleri çocuklarının gerçekleştirmesini bekler. Çocuğunuzun istek ve ideallerinin sizden farklı olabileceğini unutmayın.
- Meslek seçimi konusunda yol gösterebilir, fikrinizi söyleyebilirsiniz ama son kararı ona bırakın.
- Bazı anne babalar çocuğun yeteneklerine bakmadan onu zorlar. Çocuğunuzun yeteneklerine ve isteklerine uygun olmayan bir mesleği seçmesi onu mutsuz ve genellikle başarısız yapar.
- Çocuğunuzu ilgi ve yetenekleri doğrultusunda iyi tanımanız ve meslekler hakkında bilgi sahibi olmanız, çocuğunuzun doğru kararı almasına katkı sağlayacaktır.
- Gençleri kendisinden daha başarılı olan kişilerle kıyaslamak onu üzecek ve kızdıracaktır. Böyle bir durumda çocuğunuza; “Seni bu halinle kabul etmiyorum, sen de başkaları kadar başarılı olursan seni kabul ederim.” mesajını verirsiniz. Unutmayın; insanlar yetenekleri yönünden eşit değildir.
- Çocuğunuzun durumunu başkalarıyla değil daha önceki kendi durumuyla değerlendirin.
- Son olarak, çocuğunuzun kendi özellikleri (ilgi, yetenek, değer) ve mesleklerin gerektirdiği özellikleri (akademik beceriler, fiziksel – bedensel - ruhsal özellikler, çalışma ortamları, çalışma alanları, özel koşulları vb.) göz önünde bulundurarak istenen yönleri fazla, istenmeyen yönleri az olan seçeneğe karar vermesi gerekir.
- Unutmayın ki çocuğunuz seçtiği meslekle, yaşamını nasıl geçireceğini büyük oranda belirlemiş olacaktır.



Meslek, hayatımıza ilişkin bir çerçeve oluşturur. Sahip olunacak meslekle zamanımızı nasıl geçireceğimiz; çalışmaya ne kadar zaman harcayacağımız, özel yaşamımıza ne kadar zaman ayırabileceğimiz gibi yaşamımızla ilgili büyük önem arz eden durumlar netleşir. Özetle meslek seçimi aynı zamanda hayatımızın biçimini de seçmek olarak değerlendirilebilir.



Çok tanıdık temalarda dolaşan, renkli, pozitif ve akıcı bir Bollywood filmi...

"Hıçkırık" aslında 2008 yılı Amerikan yapımı televizyon filmi "Sınıfın Önünde"den esinlenilerek yapılmış bir Hint filmi. Gerçek bir hikayeden yapılan "Sınıfın Önünde"de Tourette sendromu rahatsızlığıyla yaşayan Brad adlı genç bir adamın hayattaki en büyük amacı olan öğretmenlik mesleğini yapabilme mücadelesini izleriz.

"Hıçkırık" da yine özünde bu konuyu ele alıyor. Ancak bu sefer ana kahramanımız Naina adlı genç bir kadın. Naina da Brad gibi çocukken çok zorluklar yaşamıştır rahatsızlığı yüzünden. Kısa aralıklarla meydana gelen istemsiz, hızlı ve ani bedensel ya da ses tiklerinin oluşturduğu bu kalıtsal rahatsızlık yüzünden sık sık yüksek ünlem sesleri çıkarmaktadır. İlkokul öğretmeni olan Brad'den farklı olarak Naina lise öğretmeni olmak istiyordur ve nihayet bir gün, bir okul onu öğretmen olarak işe alır.

Film buradan itibaren lise filmlerinin de bir türünü kapsamaya başlıyor. Öğretmenlerine en başta çok kaba davranan asi ve yaramaz çocuklar bir süre sonra bu özel eğitimcinin iyiliğine teslim olacaklardır.

Naina 'sorunlu' öğrencilerden oluşturulmuş bu sınıfla, kendisine karşı bütün ön yargılarına rağmen pozitif özellikleriyle yoğunlukla onların bir değişimden geçmelerine ön ayak oluyor.

ÇOCUKLA SİNEMA'NIN YORUMU

"Hıçkırık" klasik bir 'iyi öğretmen' hikayesini Hindistan sinemasının tipik hikaye anlatma üslubuyla işlemiş. Naina rahatsızlığına rağmen amacından vazgeçmeyip inat ediyor ve sonunda hayaline kavuşuyor. Çıkardığı seslere hıçkırık diyerek onunla alay edenlere de kendisini kabul ettiriyor. 'Sorunlu' olarak görülen liseli çocuklar ise aslında ya aileden, ya çevreden ya da sistemden kaynaklı kimi sorunların kurbanları olarak çıkıyorlar karşımıza. Naina onları anlıyor ve sabırla hepsine yardımcı olmaya çalışıyor.

"Hıçkırık" empati kurmak üzerine örnek gösterilebilecek, izleyicisini de sık sık duygusallaştıran Hint filmlelerinden biri. Hem öğrenciler Naina'yla empati kurmayı öğreniyorlar hem de Naina sayesinde başkaları da öğrenciler için empati kurmaya başlıyorlar.

Küçük uyarılarımız şöyle: Çocukların kendi aralarında yaptığı bazı kavga sahneleri var. Birkaç yerde birbirleriyle argo konuşmalar yapıyorlar. Öğrencilerden birinin sigara içtiğini gördüğümüz bir sahnesi de var.

"Hıçkırık" 10 yaş üstü çocukların aileleriyle birlikte izleyebilecekleri bir film. Hatta filmdeki pozitif mesajlar konuşulabilir. * **Burak Göral**



Pozitif mesajlar: ****

Flörtöz durumlar: -

Şiddet/korku öğeleri: *

Argo kullanımı: *

Alkol-sigara kullanımı: *

Oyuncak isteme potansiyeli: -

Bİ' NÖT

BAĞIMLILIĞI KONTROL ALTINA ALMA YÖNTEMLERİ

1

Günlük internet kullanım saatlerini değiştirin.

2

Haftalık internet kullanımı çizelgeleri hazırlayıp, uyulmasını sağlayın.

3

Destek grupları ya da aile terapisi gibi yöntemleri hayata geçirin.

4

Yapmayı isteyip de fırsat bulamadığı faaliyetleri bir deftere yazmasını sağlayın, internet kullanmak için yoğun istek duyduğunda yazdıklarından birini yapmasını isteyin.



Otizm Spektrum Bozukluğu Nedir?

Otizm spektrum bozukluğu, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nöro-gelişimsel farklılıktır. Otizmin, beynin yapısını ya da işleyişini etkileyen bazı sinir sistemi sorunlarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu metinde otizm spektrum bozukluğu için kullanım kolaylığı nedeniyle zaman zaman otizm terimi kullanılmıştır.

Otizm Spektrum Bozukluğunun Nedeni Nedir?

Bugün, otizm spektrum bozukluğuna neyin neden olduğu bilinmemekle birlikte genetik temelli olduğuna ilişkin bulgular vardır. Ancak hangi gen ya da genlerin sorumlu olduğu henüz bilinmemektedir. Çevresel faktörlerin de otizme yol açabildiğine ilişkin görüşler vardır. Hem genetik temellerin hem de çevresel faktörlerin etkileri üzerine çok sayıda araştırma yapılmaktadır.

Otizmin çocuk yetiştirme özellikleriyle ya da ailenin ekonomik koşullarıyla hiçbir ilişkisi yoktur; bu nedenle otizm spektrum bozukluğunu her çeşit toplumda, farklı coğrafyalarda, ırkta ve ailede rastlanmaktadır.

Otizm Spektrum Bozukluğunun Belirtileri Nelerdir?

Eğer Çocuğunuz



Göz teması kuramıyorsa



İsmi söylendiğinde dönüp bakmıyorsa



Parmağıyla istediği şeyi göstermiyorsa



Yaştlarının oyunlarına ilgi duymuyorsa



Sallanmak, parmak uçlarında yürümek gibi hareketlere sahipse



Dönen nesnelere karşı aşırı ilgi duyuyorsa



Takıntılı davranışlar gösteriyorsa



Konuşmasında gerilik yaşıyorsa

Erken Teşhisin Önemi

- Başkalarıyla göz teması kurmuyorsa,
- İsmi söylediğinizde bakmuyorsa,
- Söyleneni işitmiyor gibi davranıyorsa,
- Parmağıyla istediği şeyi göstermiyorsa,
- Oyuncaklarla oynamayı bilmiyorsa,
- Akranlarının oynadığı oyunlara ilgi göstermiyorsa,
- Bazı sözleri tekrar tekrar ve ilişkisiz ortamlarda söylüyorsa,
- Konuşmada akranlarının gerisinde kalmışsa,
- Sallanmak, çırpınmak gibi garip hareketleri varsa,
- Aşırı hareketli, hep kendi bildiğince davranıyorsa,
- Gözleri bir şeye takılıp kalıyorsa,
- Bazı eşyaları döndürmek, sıraya dizmek gibi sıra dışı hareketler yapıyorsa,
- Günlük yaşamındaki düzen değişikliklerine aşırı tepki veriyorsa,

Otizm açısından değerlendirme yapmak gerekir. Erken tanı ve doğru bir eğitim yöntemi ile yoğun olarak eğitim alan çocukların yaklaşık yüzde ellisinde otizmin belirtileri kontrol altına alınabilmekte, gelişim sağlanabilmekte, büyük ilerleme kaydedilmekte ve hatta bazı otizimli çocukların ergenlik yaşına geldiklerinde diğer arkadaşlarından farkı kalmayabilmektedir.



Tanılama Süreçleri

Otizmin tanısı nasıl ve kimler tarafından konur?

Tanı koyabilecek kişiler, yalnızca konunun uzmanı olan doktorlardır. Otizimli çocukların dış görünüşleri diğer çocuklardan farklı değildir; ancak, davranışları farklıdır. Tanı, uzmanlar tarafından çocuğun gözlenmesi, gelişim testleri yapılması ve anne-babalara çocuğun gelişimi hakkında sorular sorulmasıyla konur. Otizmin tanısı 12 aylıktan itibaren konabilir. Erken yaşta tanı konması, bir an önce eğitimin başlaması açısından önemlidir. Ülkemizde otizm tanısı koyabilecek uzmanlar çocuk ruh hastalıkları uzmanları ve çocuk nörologlarıdır.

1. Çocuk ruh hastalıkları uzmanı:

Çocuk ruh hastalıkları uzmanı, çocuk ruh sağlığını değerlendiren, tanılayan ve tedavi eden doktordur. Çocuğunuzu gözler, sizinle görüşme yapar, tanı ölçütlerine göre çocuğunuzu değerlendirir, tıbbi muayenesini yapar ve tanısını koyar. Gerekirse tıbbi tetkik ve ilaç tedavisi önerir. İlaç, eğitime destek ve istenmeyen hareketleri kontrol altına almak amacıyla verilir. Otizmin ilaçla tedavisi henüz mümkün değildir.

Değişiklikleri takip edebilmesi, gerekli düzenlemeleri yapabilmesi için düzenli aralıklarla (yılda bir ya da iki kez) çocuğunuzu çocuk ruh hastalıkları uzmanına götürmelisiniz.

2. Çocuk nöroloğu:

Çocuk nöroloğu çocuklardaki beyin ve sinir sistemi sorunlarının uzmanıdır. Çocuk nöroloğu da otizme ilişkin değerlendirme yapabilir. Ayrıca, çocuğunuzda otizmle ilişkili olabilecek bazı hastalıkların (sara nöbetleri gibi) olduğu ya da otizm dışında başka sorunların varlığı düşünülürse, çocuk nöroloğu tarafından bazı tıbbi tetkikler (MR, BT, EEG vb.) ve tedaviler de yapılabilir. Ancak, bütün otizimli çocukların yalnızca dörtte birinde bu tür sorunlar görülür. Dolayısıyla, doktor tarafından mutlaka ihtiyaç olduğu söylenmediğinde, bu tetkiklerle kendinizi ve çocuğunuzu maddi ve manevi olarak yıpratmayın.

SİZİN HATANIZ DEĞİL!

Otizm, günümüzde rastlanan en yaygın nörolojik bozukluktur ve Amerikan Hastalıkları Kontrol Etme ve Önleme Merkezi (Centers for Disease Control Prevention)'nin verilerine göre 2006 yılında **her 150 çocuktan 1'inin otizm tanısı aldığı tahmin edilirken, son bilgiye göre her 44 çocuktan 1'inin otizm tanısı aldığı tahmin edilmektedir.**

Otizm tüm ırklarda, etnik gruplarda ya da sosyal statüsü farklı gruplarda görülebileceği, ailenin gelir durumu, yaşam biçimi ve eğitim düzeyi ile otizm spektrum bozukluğu arasında bir bağ olmadığı vurgulanmaktadır.

Cinsiyetle ilişkili olarak farklı görülme sıklığı bilgileri bulunmasına rağmen, ortak görüş, erkeklerde kızlardan daha fazla görüldüğüdür.

Otizm tanısı alan çocukların çoğunda değişik derecelerde öğrenme güçlüğü ve zeka geriliği de görülebilir.

Otizm, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de son yıllarda adı çok sık duyulan bir özel eğitim kategorisidir. Otizm terimi, zaman içinde yerini, otizm spektrum bozuklukları (ASD – autism spectrum disorders) terimine bırakmıştır. Otizm spektrum bozukluğu kavramı ile ilişkili belli başlı olgular şöyle sıralanabilir;

- Otizm spektrum bozukluğunun nörolojik nedenlerden kaynaklandığı sanılmaktadır. Otizm spektrum bozukluğu tanılı bireylerin önemli bir bölümünde (yaklaşık %35), beyindeki anormal elektrik hareketlerine bağlı olarak; nöbet, istemsiz hareketler, bilinç yitimi vb. nörolojik sorunlar da görülebilir.
- Otizm spektrum bozukluğu bir ruh hastalığı değildir; ancak, belirtileri bazı ruh hastalıklarını çağrıştırabilir.
- Yapılan bilimsel araştırmalar, otizm spektrum bozukluğunun çocuk yetiştirme özellikleriyle ya da ailenin sosyo-ekonomik özellikleriyle ilişkisi olmadığını göstermiştir.
- Otizm spektrum bozukluğunun kalıtsal olabileceği yönünde bulgular vardır; ancak, buna yol açan gen ya da genler henüz bulunmuş değildir.
- Önceki yıllarda otizm spektrum bozukluğunun görülme oranının 500'de 1 olduğu kabul edilirken, son verilere göre, otizm spektrum bozukluğunun yaklaşık her 54 çocuktan 1'ini etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca, erkeklerdeki yaygınlığı kızlardan 4,3 kat fazladır.
- Sanıldığı aksine, otizm spektrum bozukluğu tanılı bireylerin çoğunda, farklı düzeylerde zeka geriliği görülür. Ayrıca, zeka testlerinde, belli alanlar, diğer alanlara kıyasla çok daha geri çıkabilir.
- Otizm spektrum bozukluğu tanılı bireylerin pek azında (yaklaşık %10), çok güçlü bellek, müzik yeteneği vb. üstün özelliklere rastlanır.

Amerikan Psikiyatri Birliği'nin yayımladığı kılavuza (DSM-V'e) göre Otizm, "Otizm Açılımı Kapsamında Bozukluk" olarak adlandırılıp, iki alandaki yetersizlikle kendini göstermektedir. (APA, 2013)



1) Toplumsal İletişim ve Etkileşimde Güçlükler

- İlişki kurma ve sürdürmede zorlanma
- Göz kontağı kuramama
- Duyguları ifade edememe
- Etkileşim başlatma ve sürdürmede zorlanma

2) Sınırlı-Yineleyici Davranış Örüntüleri (Tekrarlayıcı Davranışlar)

- Basmakalıp ve tekrarlayıcı motor hareketler
- Aynılıkta ısrar, rutine sıkı bağlılık
- Sınırlı ve yoğun ilgi alanı
- Duyusal az veya çok uyarılma

Eğer çocuğunuz henüz otizm tanısı almamışsa hangi kurum ve uzmanlara başvurabilirsiniz?

- Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Bölümü bulunan üniversite hastanelerine başvurabilirsiniz.
- Çocuk ruh hastalıkları uzmanı veya çocuk nöroloğu bulunan Sağlık Bakanlığı'na bağlı devlet hastanelerine başvurabilirsiniz.

Eğer çocuğunuz otizm tanısı alırsa, 'Çocuk Özel Gereksinim Raporu' (ÇÖZGER) çıkartmanız gerekir.

Çocuk Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) almak için ne yapmalısınız?

Çocuk Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) almak için, Özürlü Sağlık Kurulu bulunan bir hastaneye başvurmalısınız. Özürlü Sağlık Kurulu; iç hastalıkları, genel cerrahi, göz hastalıkları, kulak-burun-boğaz, nöroloji veya ruh hastalıkları uzmanlarından oluşur.



REHBERLİK SERVİSİ

Bizi Meslek

HUKUK ALANI BÖLÜMLERİ

AVUKATLIK

Avukat bireylerin birbirleriyle ve devletle ilişkilerinde ortaya çıkan anlaşmazlıklarda hukuki bilgisine başvuru ve bireyleri ilgili yerlerde, özellikle mahkemelerde temsil eden ve onların haklarını savunan kişidir.

Avukat:

- Bir kimsenin avukatlığını kabul etmeden önce ilgiliyi dinler, varsa dava dosyasını inceler,
- Mahkemelerde çeşitli davalar açar veya müvekkili aleyhine açılan davaya katılır,
- Davayla ilgili tanıkları mahkeme heyetine dinletir ve onlara sorular sorar,
- Mahkeme sonuçlanıp karar açıklanmadan önce kararın müvekkili lehine sonuçlanmasını sağlamak için savunma metnini hazırlar ve konuşma yapar,
- Mahkemenin açıkladığı karara itiraz etmek gerektiğinde üst mahkemeye sunacağı dosyayı hazırlar,
- İcra takipleri yapar.



HAKİMLİK

Hakim (Yargıç), devlet ile birey arasında, bireylerin kendi aralarında veya iki idare arasındaki anlaşmazlıklar ile kamu düzenini bozan suçlara ilişkin konuları Anayasaya, kanunlara ve hukuka uygun olarak inceleyen, vicdani kanaatine göre ve bağımsız olarak karar veren kişidir.

Hakim (Yargıç):

- Kendisine gelen dava konusu dosyayı inceler,
- Davacı ve davalı tarafları onların avukatlarını, tanıkları ve bilirkişileri dinler,
- Sunulan bilgi ve belgeleri alır, dava dosyalarına ekler ve bunları değerlendirir,
- Ceza davalarında cumhuriyet savcısını, mağduru, sanık ve tanıkları dinler,
- Kanıtlar ve verilen ifadeler ile yürürlükteki kanunlar ışığında, dava hakkında hüküm verir.

Hakimler (Yargıçlar) iki gruba ayrılır:

- Devletle vatandaşlar ve kamu kuruluşları arasında çıkan uyuşmazlıkları inceleyen ve karara bağlayanlara idari yargı hakimi,
- vatandaşlar arasında çıkan uyuşmazlıklarla ilgili karar verenlere ise adli yargı hakimi denir.



SAVCILIK

Savcı, herhangi bir suretle haberdar olduğu suçlara bizzat veya emniyet kuvvetleri yardımıyla el koyup lehte veya aleyhte tüm delilleri toplayarak olay hakkında kamu davası açıp açmamaya karar veren, açılan kamu davalarında iddia makamını temsil eden, adli görevleri yanında idari görevleri de bulunan kamu görevlisidir.

Savcılar;

- Ağır cezalı suçlarla kanunda kamu davası açılması gerektiği belirtilen konularda şikâyetçi olsun veya olmasın hazırlık soruşturmasını yapar, kamu davası açar,
- Kanıt toplar ve sanığı sorguya çeker,
- Ölüm olaylarında cesetlerin adli muayenesini yaptırır,
- İddianame hazırlar ve yargı kararlarını yerine getirir,
- Suçtan zarar gören kişilerin ve toplumun haklarını savunur,
- Medeni hukuku ilgilendiren, kanundan doğan bazı davaları açar (Derneğin veya vakfın hukuken ortadan kaldırılması, evlenmeye itiraz vs.).



ZABIT KATIPLİĞİ

Zabıt Kâtibi adliyelerde, bölge idare mahkemelerinde, seçim kurullarında, icra dairelerinde kalem işleri, yazışma ve dosyalamanın yapılmasından, duruşma tutanakların düzenlenmesinden, sekreteryaya hizmetlerinin verilmesiyle ilgili işlerden sorumlu kişidir.

Zabıt Kâtibi;

- İcra takip işlemlerini yapar,
- Karar ve tutanakları usulüne uygun yazar,
- Davalara ait müzekkereleri yazarak ilgili yerlere zamanında gönderir,
- Gelen cevap yazılarında istenen bilgiler olmadığını tespit ettiğinde ilgili makama haber verir, duruşma gününden önce gerekli yazıları yazar,
- Serbest bırakma ve tutuklama yazılarıyla hüküm özetlerini vaktinde yazar ve ilgili makama verir,
- Acele işlerden sayılan nafaka takdiri, nüfus kayıtlarının düzeltilmesi ve mirasçılık belgesi verilmesi gibi davalara ilişkin kararları diğerlerinden önce ve çabuk yazar,
- Mahkeme dışında hâkim veya naip huzuruyla yapılacak tüm işlemlerde hazır bulunur ayrıca kanun ve yönetmelikle yüklenmiş diğer görevleri yürütür.



İNFAZ ve KORUMA MEMURLUĞU

İnfaz ve Koruma Memuru (Gardiyan) cezaevi ve ıslah evlerinde barındırılan suçluların ihtiyaçlarını karşılayan ve bunların ıslahını sağlayarak topluma yeniden kazandırılmasına yardım eden meslek elemanıdır.

İnfaz ve Koruma Memuru (Gardiyan);

- Koşulları belirli periyotlarla kontrol eder, çalışan tutuklulara nezaret eder,
- Kapı, pencere ve bahçe kapılarının iyi bir şekilde kapatılıp kapatılmadığını ve kaçma girişimiyle ilgili herhangi bir çalışma olup olmadığını muayene ve tespit eder,
- Tutuklu ve hükümlülerin yemek, banyo ihtiyaçlarını karşılamak, onları revire çıkarma, görüşlere götürüp getirme, mahkemeye hazırlama, tıraş, kantin ihtiyaçlarının temini, yöneticilerle görüşmeleri işlerini yapar,
- Hükümlülerin ve tutukluların sayımını günde en az üç defa yapar,
- Cezaevlerinde çıkabilecek olaylara anında müdahale ederek olayın büyümesini engeller ve sükûnetin devamını sağlar.





HALİTPAŞA İLK VE ORTAOKULU

Vizyonumuz: Öğrenmenin temel ihtiyaç hissedildiği, hem öğrenenlerin hem de öğretmenlerin birbirinin gelişimine yardımcı olduğu, herkesin yaptığından emin olduğu, sürekli öğrenen ve gelişen , sevgi ve kardeşliğin hakim olduğu, erdemli, hayatta ayakları üstünde durabilen 21.yüzyıl insanını yetiştirmek.

Misyonumuz: Evrensel nitelikte bilgi ve teknoloji üreten, araştırmacı, katılımcı, paylaşımcı, özgün ve estetik değerlere sahip, çağdaş bir eğitim ve bilimsel kültürü oluşturmak ve özgüveni tam ,toplumsal değerlere saygılı bireyler yetiştirmektir.

Rehberlik Servisi

Hacer AKYÜREK Halitpaşa Ortaokulu Psikolojik Danışmanı
Esra AYDIN Halitpaşa İlkokulu Psikolojik Danışmanı
Saliha DENİZ Halitpaşa İlkokulu Özel Eğitim Öğretmeni
Nesime DİNÇ Halitpaşa İlkokulu Özel Eğitim Öğretmeni
Hatice YARALI Halitpaşa İlkokulu Özel Eğitim Öğretmeni